

Art i educació compromesa

Cada cop sentim més a parlar de les dificultats que té el sistema educatiu, i és veritat que cal fer grans esforços per garantir que tothom tingui accés a una bona educació i pugui respondre així reeixidament a les pròpies expectatives i a les expectatives d'una societat complexa i canviant, però això no ens pot amagar que hem fet un llarg camí en els darrers trenta anys. Això no ha d'amagar el treball que estan fent a nombrosos centres molts professionals il·lusionats.

L'experiència que presento no és una experiència concreta, es tracta més aviat d'una manera de treballar, una manera de centrar el treball de l'educació artística des dels llenguatges. Som uns quants que reivindicuem el valor de les arts en l'educació. Perquè les arts ens obren les portes a treballar d'una manera que ho facilita molt. Ens permeten treballar la complexitat des de la mateixa complexitat de les arts.

Perquè una activitat, una organització, una pràctica converteixi l'escola comprensiva en inclusiva de veritat. Perquè la convivència, la interculturalitat, l'educació per la pau i l'antiracisme no siguin uns afegits inconnexos a la pràctica diària del centre, crec que les propostes han de tenir unes condicions:

- Parteix d'allà on som col·lectivament i individualment, tenim la tendència de partir d'allà on creiem que hauríem de ser.
- Reconeix el bagatge de cadascú i l'incorpora. Tots portem la nostra motxilla i és important que formi part del procés educatiu individual i col·lectiu.
- Diversifica les maneres d'aprendre i els llenguatges utilitzats perquè hi càpiguen totes les intel·ligències i es desenvolupin totes les capacitats de manera harmònica.
- S'organitza de manera que tothom pugui trobar un lloc.
- Genera desequilibri, ajuda a fer preguntes per avançar, més que donar respostes úniques i tancades i inalterables.
- Incentiva la resposta personal: permet trobar múltiples respostes, i ajuda a compartir veritats.
- Ajuda a compartir i a socialitzar les descobertes.
- Canalitza les emocions i els sentiments, vinculant sentiment, acció i pensament.

Els exemples que mostraré són propostes de treball en què les arts tenien un paper singular i en els quals no va caldre fer adaptacions especials perquè les propostes permetien acollir tothom.